

Brushane og kriger optræder som synonymmer. Træsnit i „Originaltegninger af danske Kunstnere“, 1873-90.

basker med vingerne, alt medens de snurrer rundt – standser så med et og ser sig omkring, om ikke nogen skulle applaudere. En sætter sig til at ligne en marabustork med hovedet trukket helt ned i kraven. Så på én gang strækker den hals, står op i luften på svirrende planer, dumper ned igen, slår ud med vinger og ben, agerer foran én let i græsset som en skuespiller foran et spejl – pludselig vender den sig til højre og bliver stående i en stolt position; frem på scenen triner en anden med kridhvid halskrave på brunrød bund – som en japansk kriger. En tredje kommer til, en sortkravet spansk riddersmand. Stiv med hånden på kården og på ét ben stiller han sig op med næsen storsnudet i vejret.

En brushøne viser sig i luften ... Da begynder komedien. Ørelapperne, kraven, lændefjerene, halen, alt strutter på hanerne; de halvløfter vingerne, skifter i pludselige ryk fra vandrette til lodrette stillinger og farer hulter og bulter om mellem hinanden. I øjeblikkets voldsomme ekstase spilfægterer de eller toppes under spring som hane-kyllinger. Men i samme nu den slanke brune lille høne sætter fødderne til jorden standser al bevægelse. Komedianterne synker i knæ på stedet, de indbilde krigsgale stivner i pragtfulde attituder i

græsset, og nu ligger de i det blanke grønne som store, udsprungne, farverige blomster. Ligeegyldig tripper hun om imellem dem på sine lange, gulrøde strømpeben. Hun beundrer dem og tager måske en af dem – for dragtens skyld!

Hønen fløj – og »sortkraven« og den japanske kriger med den! »Marabustorken« vågner, stikker næbbet i sky, klipper med vingerne, danser rundt og løber frem, nu i én retning, nu i en anden – løber forfærdet rundt og ligesom råber: er her nogen? er her nogen? Så vender den sig mod hyrdehytten med en bevægelse, der ligner artistens buk mod publikum. – Jeg klapper. Svend Fleuron (7).

Bruskokken vil sig farlig gør', · når han i køret krig vil før', · sine fjer monne han oprække ... H. Justesen Ranch 1630 (8).

LITTERATUR: (1) 449 64,67; (2) 248 3,45; (3) 700 135; (4) 402 56; (5) 71a 9; (6) 179 118; (7) 222s 67f; (8) 702 360.

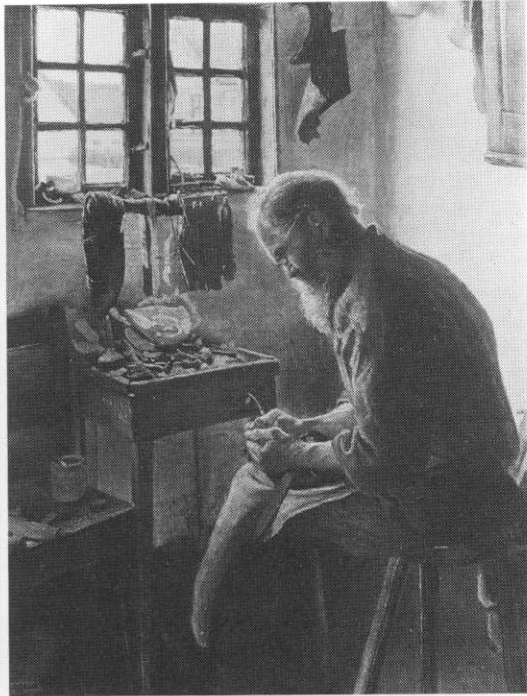
Brushøns. Vignet af Johannes Larsen til Blichers „Trækfuglene“, 1914.

Klyde, *Recurvirostra avosetta*

Begge køn har hvid fjerdragt med et par sorte striber på vingerne og en sort hætte, der fra issen fortsætter til baghalsen; de uforholdsmæssigt lange og tynde ben er blågrå, det lange næb krummer opad. Ret alm. ynglefugl ved kysterne. – Danmarks Dyreverden 7, 150-52.

Klyde 1763ff (1), et lydord efterlignende fuglens fløjtende »blyt-blyt« eller parringsråbet »kliu«, vistnok lånt fra dens plattyske navn klüte (2). Lovfugl og forkert regnspove 1764 (3), lo 'fladt vand på strandenge'; hvidfugl 1802 (Læso)-1875

Skomager med syl i sit værksted. Maleri af L. A. Ring, 1898.

(4), *sjæsk(er)* Mors 1807ff (5), sml. nedenfor; *blitte, brogeblit(te)* 1823ff; Jylland (6), den meget brogede fugl siger »blit-blit«, »bluit-bluit«, »blit«, eller *brogelyt* Nr. Nebel 1886 (7). *Skomager(en)* 1824(Saltholm)ff (8), *skomagerfugl* 1875ff (9), *skomagersyl* 1861 (10), det lange tynde, i sidste halvdel opadbøjede næb ligner en pren, *skomagersyl*. *Branting* 1852ff (11), *brantling* Langeland (12) af uvis oprindelse. *Kavskade* Nibeegnen (13) trykfejl for havskade? den er sort-hvid broget som husskaden og storken jf. *strandskade* 1875 ved Limfjorden (14), *søskade* ØHannered (15), *strandstork* og *fjordstork* Mors (16). *Klivshøne* Mors (17); *sælskær, seskær, senskær, selskær* Thy 1875ff (18), forvanskning (?) af *sjæsk(er)*, se ovenfor, eller af *søske* VHannered (19); med det buede næb skummer den insekter, krebsdyr, alger m.m. af vandoverfladen. *Højben* og *lofugl* Endelave (20), se ovenfor; efter stemmen: *kytfulgl* Lyø, *blikfulgl* Birholm og *tyle* Ourø (12), *klytting* SFalster 1884 (21); *den med spar es på ryggen* Nyord (22).

LITTERATUR: (1) 693 1,625; (2) 626 196; (3)

98e 57; (4) 61 150 iflg. 2451b 566; (5) 669 186; 804 1, 100; (6) 842 110; 451 314, 451b 566,562; 212c 1,120; 700 118; (7) 794 5,77; (8) 165 22,1928,58; 451 314; 202c 3,275; 599 21273 (Nyord); 160 1904/30: 833 (1884); (9) 659 19,687; 451b 566; 501b 39; 388 (Sjæll., ØMøn, Falst.); (10) 659 19,689; (11) 451 314; 756 14,172; (12) 388; (13) 169 2,1925-29,30; (14) 451b 566; (15) 212c tb. 354; 169 1,240; 202c 4,143; (16) 804 1,100; (17) 212c tb. 266; 804 1,100; (18) 451b 566; 321 32; 388 (o. 1925); (19) 388 (o. 1925); (20) 165 22,1928,58; (21) 160 1904/30:833; (22) 599 21273.

PROSA OG POESI

Det er en af de mest adrætte skabninger man kan tænke sig, henrivende smuk i sin glansfulde hvide dragt med den sorte tegning, en yderst fornem og elegant fremtoning, en fuldblods aristokrat at se til. *Achton Friis* (1). To lange ben under en fornem krop med finttegnet hoved og et hovent opstobbernæb – det er Tippeternes harlekin *Thorvald Kjær* og *Ib Paulsen* (2).

Langs stranden vader en sorthvid klyde · og napper orm med sit krumme næb *Otto Gelsted* (3). Klyden var klædt som en udhalerherre · i nypresset hvidt og i blankpudset sort *Erik Bertelsen* (4). Klydens klage · svinder som en fløjte under mælkevejens bro *Jeppé Aakjær* (5).

LITTERATUR: (1) 248 3, 27; (2) 449 60; (3) 270g 8; (4) 56i 21; (5) 937o 10.

Klyde. BIOFOTO/Arthur Christiansen.

